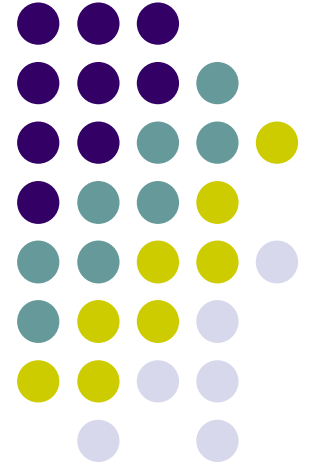
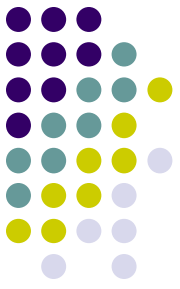

Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri-II

Ders 3 Araştırma Tasarımı
Dr. Öğretim Üyesi Engin SARI

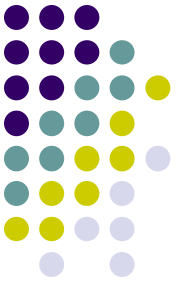

Araştırma Tasarımı

- Üç anlamda kullanıyoruz:
 1. En genel anlamı: araştırma projesini planlama ve yürütme sürecindeki tüm konular (Sorunu tanımlamaktan-rapor yazılmasına)
 2. Araştırmacıya, görgül dünyada bir yer açan – araştırma soruları ile veriler arasında bağlantı kuran- araştırma planı
 3. En özgül düzey, araştırmacının, araştırmayı sonuçların farklı yorumlanmasını engelleyecek şekilde planlaması

Araştırma Tasarımı

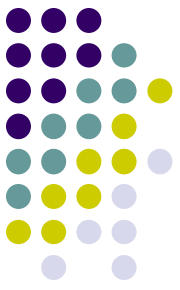
Yapılandırılmış (Nicel)

Yapılandırılmamış (Nitel)

Araştırma Soruları

- Önceden belirlenmiş araştırma soruları
(Nicel)
- Araştırma ilerledikçe ortaya çıkan sorular
(Nitel)

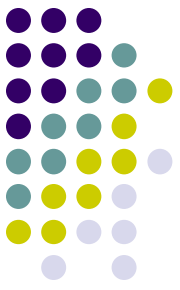

- Tamamlanmış bir görgül araştırma,
 - kavramsal açıklığa sahip olmalı
 - araştırma soruları belirgin olmalı
 - araştırma sorularıyla yöntem uyumlu olmalı

Araştırma alanı- araştırma sorusu.....

İşlemlerin yapılma sırası mutlak değildir, değişmesi sorun olmaz.

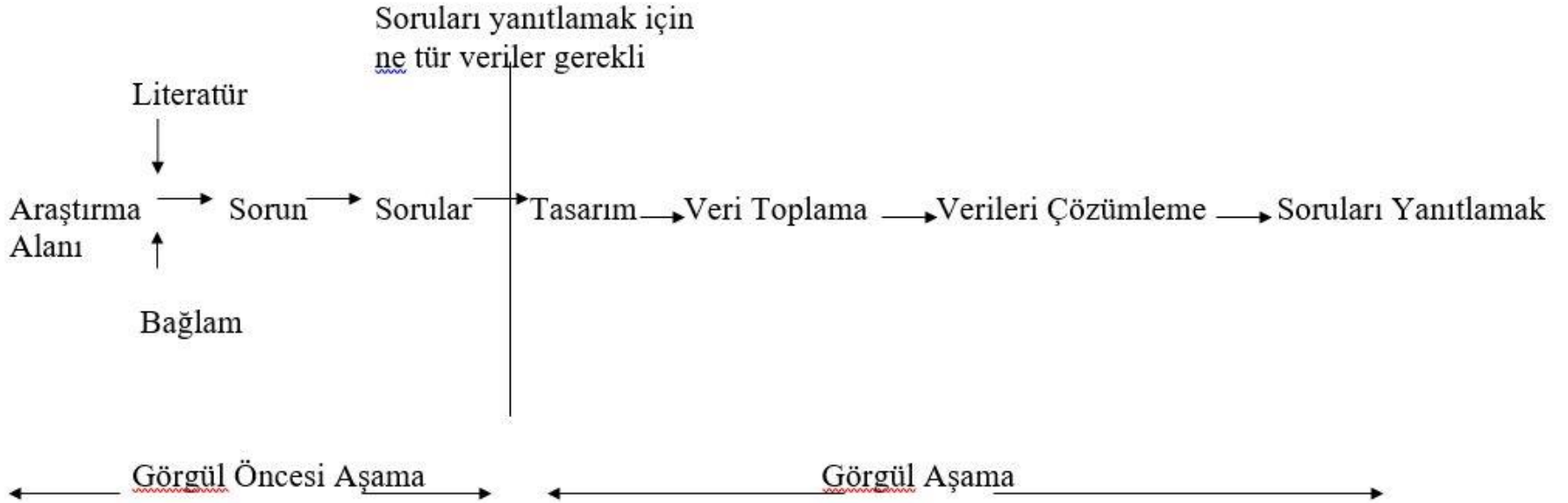
Ancak araştırmanın unsurları (tasarım- veri toplama yöntemi-analiz-sonuç) birbiriyle uyumlu olmalıdır.

Araştırma Tasarımı

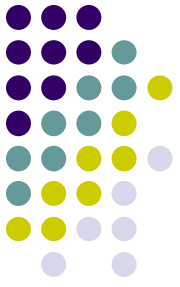
- Araştırma sürecinde belli bir sıranın mutlaka izlenmesi gerekli değildir.
- Ancak belirlenmiş bir tasarımın, önceden yapılanmiş bir planın araştırmacının işini kolaylaştırır.
- Bazı gereklilikler ve tercihler nedeniyle sıralamada değişiklikler, gel-gitler olabilir.
- nemli olan, bu tercih ve uygulamaların, olabildiğince nesnel ve rasyonel olarak gerekelendirilmesidir.

Bir Araştırma Modeli

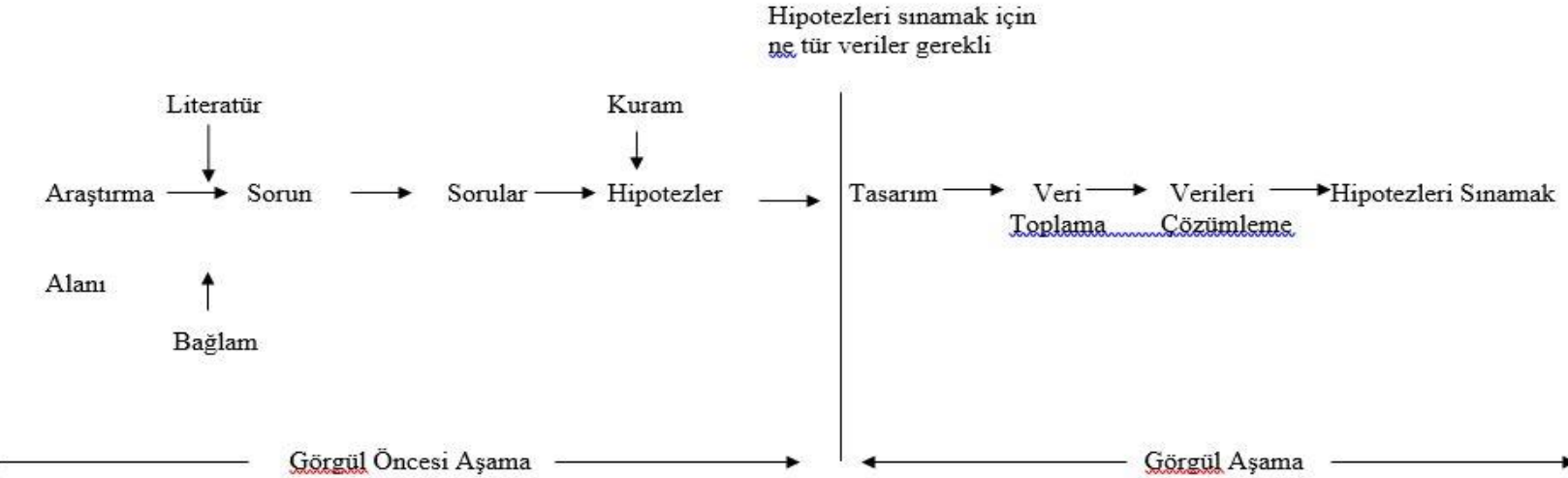

Keith Punch (2005) Sosyal Araştırmalara Giriş. Siyasal Kitab Evi.

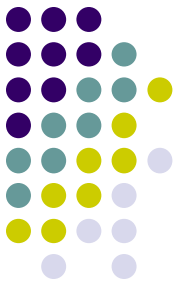
Araştırma için model (Hipotezli)

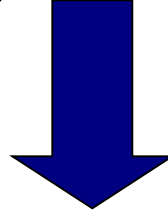
b) Hipotezli Araştırma Modeli

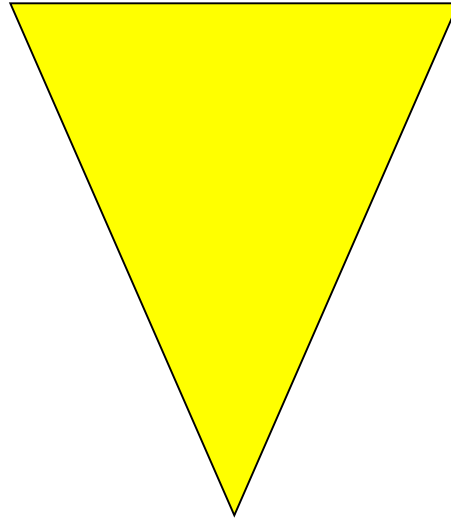
Araştırma Soruları: Tümdengelimsel – Tümevarımsal

Araştırma Alanı

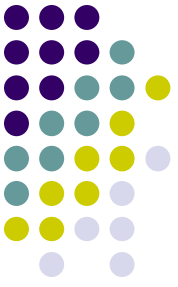

Genel Araştırma Soruları

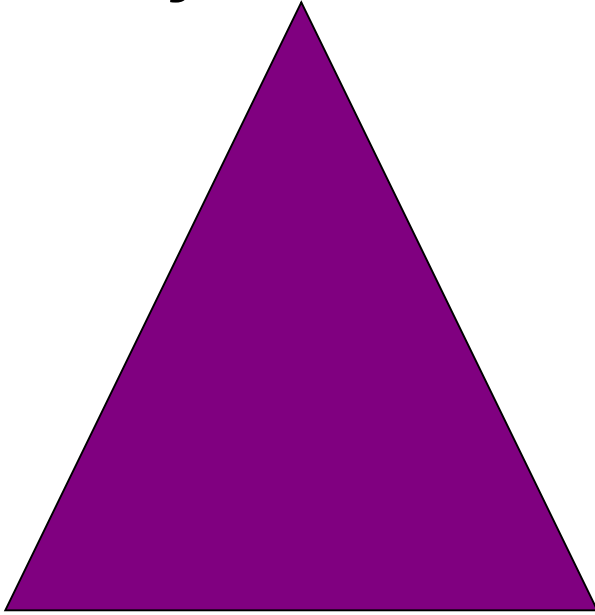

Özel Araştırma Soruları

Araştırma soruları

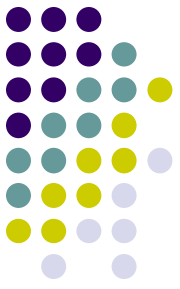

Özel araştırma soruları

Genel Araştırma Soruları

Araştırma Sorularını Ayrıştırmak

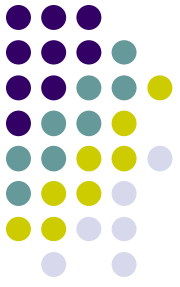
- Genel araştırma soruları, özel araştırma soruları, alt-sorular arasındaki ayırım
- Genel araştırma soruları bir araştırma projesini yönlendirir
- Ancak yanıtlanabilecek kadar açık değildir
- Özel sorular, görgül işlemleri yönlendirir ve asıl olarak yanıtlanacak sorulardır
- Tasarım aşamasında genel ve özel araştırma sorularını ayrıştırmak önemlidir.

Genel ve Özel Araştırma soruları arasındaki ayırım

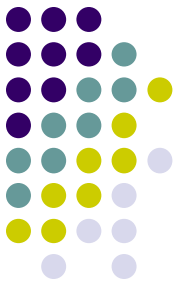
- Araştırma alanı, genel araştırma soruları, özel araştırma soruları, alt sorular
- Alanı belirlemek, araştırmayı literatürle ilişkilendirme imkanı sağlar.
- Özel sorularla da başlanabilir.
 - Kişisel deneyim
 - Mesleki deneyim
 - Gündelik gözlemler
 - Literatürden (mevcut kuramsal bilgi birikimi ya da önceden yapılmış araştırmalar) kaynaklanan özel sorular

Araştırma sorusu geliştirmek

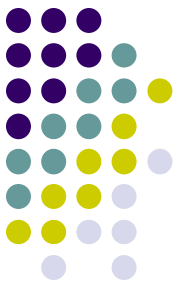
- Kavramsal çözümlleme
- Kavramların anlamlarını açıklığa kavuşturma
- Terimleri tanımlama
- Genel araştırma soruları fazla soyut kalabilir
- Bu durumda, “neyi bulmaya çalışıyoruz” üzerine düşünmek gerekir

Araştırma Sorusu Geliştirmek

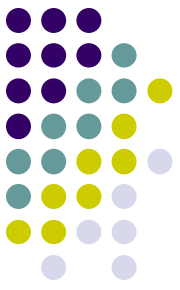
- Öncelikle olası sorular üretilir
- Genel bir sorunun alt sorulara ayrılması
- Soruları düzene sokmak, sınıflamak,
- Kimi soruları eleyerek odak noktasını geliştirmek
- Soru geliştirme sürecinde diğer kişilerin (arkadaş, meslektaş, diğer araştırmacılar) fikrini almak, tartışmak, birlikte düşünmek yararlı olacaktır.

Araştırma sorusunu sınırlandırmak

- Sorular geliştikçe araştırma genişler
- İlgili boyut ve konuların farkında olmak önemlidir.
- Araştırmaya değer her şeye odaklanmak mümkün değildir.
- Belli gerekçelerle bir konuya yoğunlaşılır.
- Sınırlandırma, araştırma sorularının hangilerinin önemli olduğuna karar verilerek yapılır.
- Hangi soruları yanıtlamak daha önemli ve hangi sorular yanıtlanabilir sorulardır?

İyi Bir Araştırma Sorusu ne işe yarar?

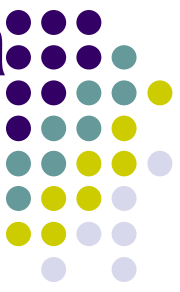
- Araştırmaya **yön** verir, düzenler
- Araştırmanın **sınırlarını** belirler, çerçevesini çizer
- Araştırmacının **yoğunlaşmasını** kolaylaştırır
- Bulunmak istenen şey için, yanıtlanmak istenen genel soru için **gerekli verinin** ne olduğunu **gösterir**.
- Araştırmayı **raporlaştırmasına** yardımcı olur

Araştırma Sorusundan Hipoteze

- Hipotez her araştırma projesinde olmak zorunda değildir.
- Hipotez araştırma sorusuna önceden (a priori) verilmiş yanıttır.
- Hipotezimiz varsa, araştırma sorusuna veri toplamadan önce bir cevap veriyoruz demektir. Tahmini bir cevap...
- Peki bu verdiğimiz cevabın (tahminin) kaynağı nedir?
- Genel araştırma sorusunun cevabını neye dayanarak tahmin ediyoruz?

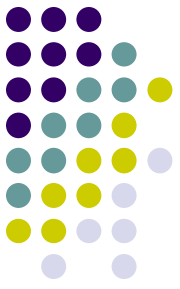

Hipotezli Tümdengelimsel araştırma modeli (hipotetik dedüktif)

- Kuram
- Aslında Hipotezi (tahmini cevabı) sınarken hipotezin dayandığı kuramı sınıyoruz
- Kuramlar mutlak olarak doğrulanamaz, çürütülür...(Karl Popper)
- Eğer bir kuram dayanarak hipotez (tahmini cevap) üretilecekse, hipotezler iyi formüle edilmelidir.

Araştırma tasarımında hipotez

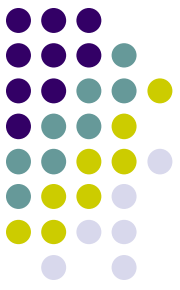
- Araştırmaya hipotez gerekli midir?
- Bunu belirlemek için, araştırma sorularına, řu soru sorulabilir:
 - Bu soruya nasıl bir yanıt bekliyoruz

Güvenilir bir tahminde bulunamıyorsak, hipoteze gerek yoktur.

Eğer bir tahminde bulunuyorsak, neden başka bir yanıt değil de, sizin yanıtınız?

Neden başka tahminler değil de sizin tahmininiz? Yani neden başka bir hipotez değil de sizin kurduğunuz hipotez?

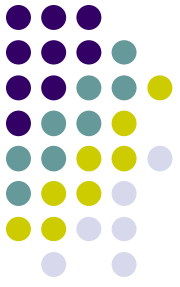
Bunun açıklamasını bilimsel olarak kabul edilebilir, rasyonel olarak yapabiliyorsanız, hipotez kurabilirsiniz.

Araştırmada Hipotez

- Hipotez kuruyorsanız, hipotezin dayandığı kuramı açıklamak ve incelemek gerekir.
- Bu durumda literatüre başvurulur.
- Aslında literatür, soru geliştirme aşamasında da kullanılmalıdır.
- Literatür, bir konuya ilişkin kavramlar, kuramlar ve kanıtlar için yararlı bir kaynaktır.
- Literatüre araştırmanın hangi aşamasında yoğunlaşılacağı değişebilir.

Araştırmada Hipotez ve Literatür

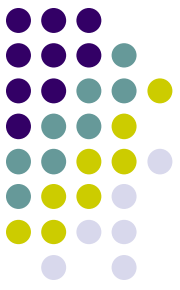

- Literatüre yoğunlaşma aşaması neye göre değişir?
 - Araştırmanın tarzı (nicel-nitel / kuramın rolü)
 - Genel strateji
 - Araştırmanın amacı
 - Temel araştırma sorusunun ne olduğu
 - Literatürün ne ölçüde gelişkin olduğu
 - Literatürdeki tartışmalardan ne ölçüde yararlanılabileceği
 - Araştırma sorusunun kaynağı (kişisel deneyim- kuram- literatür?)
 - Araştırmacının bilgi birikimi

Kavramsal Çerçeve

- Kavramlarla verileri bağlantılandırmak
- Kavramsal çerçeve, temel kavramların veya değişkenlerin ve bunlar arasında varsayılan ilişkilerin tanımlandığı bölümdür.
- Araştırma soruları kavramsal çerçeveyi belirlemede önemli rol oynar.
- Düşünme süreci, kavramsal çerçeveden araştırma sorularına ya da araştırma sorularından kavramsal çerçeveye...
- Araştırma soruları ile kavramsal çerçeve birlikte etkileşimli olarak da geliştirilebilir.

Kavramsal Çerçeve

- Kavramlar, veri öncesinde (masada) mi hazırlanıp tanımlanacak yoksa veri toplamadan sonra mı?
- Araştırma sorularına açıklık kazandırır ve odaklanma sağlar
- Alan ve konuya ilişkin hali hazırda neler bildiğimizi ve neler düşündüğümüzü gösterir
- Araştırma önerisini geliştirmeyi kolaylaştırır
- Araştırma sürecinde seçim yapmayı ve planlamayı kolaylaştırır.
- Araştırmanın sınırlarını çizmeye yardım eder.